

راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس : اخلاق (۲)		رشته : علوم و معارف اسلامی
ساعت شروع امتحان: ۸ صبح		تاریخ امتحان: ۹۰/۳/۱۲
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سال سوم متوسطه سالی واحدی		مرکز سنجش آموزش و پرورش
نوبت خرداد ۹۰		
ردیف	راهنمای تصحیح سوالات	بارم
۱	کُفر در اینجا به معنای کفر عملی است (۰/۲۵) (نه کفر اعتقادی) یعنی نادیده گرفتن چیزی است که از سوی خداوند مورد امر و نهی قرار می گیرد . (۰/۷۵)	۱
۲	الف) غیبت جایز نیست زیرا تجاهر شخص به گناهی خاص مجوز برای بیان تمام عیوب و گناهان وی نمی باشد . ب) غیبت جایز است زیرا غیبت از نظر شرعی هنگامی حرام است که پشت سر او عیب و نقص او را بگویند . ج) غیبت جایز است در صورتی که شکایت از ظلم او در برابر کسی باشد که قادر است ظلم را بر طرف نماید . د) غیبت جایز نیست زیرا آگاهی شنونده موجب جواز غیبت نیست و مقصود از آشکارا بودن کسی که حرمت غیبت را بر طرف می کند معروف بودن و اشتهار عرفی است نه دانستن شخصی . (هر مورد ۰/۵ نمره)	۲
۳	فقیهان در این باره احتمالاتی را مطرح کرده اند از جمله این که اگر بر استحلال ، مفسده ای مترتب نباشد و دشمنی و کدورتی پدید نیاید باید انجام شود . (۰/۵) اما اگر موجب مفسده ای شود فرد باید فقط استغفار کند . (۰/۵)	۱
۴	در باره گناهان راه توجیه باز است و می توان رفتاری به ظاهر نادرست را بر شکلی درست حمل کرد . (۰/۵) و اگر راهی برای توجیه نباشد می توان گفت هر مومنی (غیر از معصومان (ع)) می لغزد و نمی توان بر او عیب گرفت چرا که ممکن است توبه کند ولی غیبت کننده موفق به توبه از گناه غیبت نشود . (۰/۵)	۱
۵	دروغ در نیت در صورتی است که نیت شخص بر انجام کار فقط خداوند تبارک و تعالی نیست بلکه غیر از خداوند امر دیگری در قصدش دخالت دارد . (۰/۵) و ریا شاخه ای از دروغ در نیت است و به معنای داخل کردن انسانی دیگر در نیت و قصد عبادت است . (۰/۵)	۱
۶	الف) در موارد ضرورت و ناچاری به اندازه ی برطرف کردن ضرورت دروغ جایز است . ب) در موارد اصلاح بین مسلمانان هنگامی که دروغ باعث حل اختلاف و ایجاد صلح و آشتی بین دو مسلمان شود دروغ جایز است . ج) وعده دادن انسان به آن چه نمی تواند وفا کند یا در اصل دروغ نیست و یا چنان چه دروغ باشد در حال اضطرار حرام نیست . (ذکر دو مورد کافی است ، هر مورد ۰/۵ نمره .)	۱
۷	زیرا دروغگویی حتی به صورت مجازش بر روان انسان تأثیر سوء می گذارد و راه فساد و انحطاط را پیش روی انسان هموار می سازد .	۱
۸	این امر بیماری درونی به شمار می رود که به تدریج بر صفحه ی روح و نفس انسان اثر گذاشته آرام آرام به ملکه ای در وجود شخص تبدیل می شود تا به آن جا که به سختی می تواند راست بگوید . (۰/۵) و پیدا شدن چنین طبیعت ثانویه ای بعد معنوی انسان را ضعیف و ایمان او را نابود می کند . (۰/۵)	۱
۹	دروغ در عمل به سبب عدم هماهنگی میان عمل و درون حاصل می شود . خواه هدف نشان دادن به دیگران باشد یا نباشد . (۰/۵) مانند وقتی که شخص نمازی با ظاهر خاضعانه می خواند که با باطنش هیچ هماهنگی ندارد . (۰/۵)	۱
۱۰	بهتان در لغت به معنای متحیر شدن یا متحیر کردن است . (۰/۵) و در نزد عرف در معنای دروغ بستن به افراد به گونه ای که مایه ی تحیر شود به کار می رود . (۰/۵)	۱

راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس : اخلاق (۲)		رشته : علوم و معارف اسلامی
ساعت شروع امتحان : ۸ صبح		تاریخ امتحان : ۹۰/۳/۱۲
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سال سوم متوسطه سالی واحدی		مرکز سنجش آموزش و پرورش
نوبت خرداد ۹۰		
ردیف	راهنمای تصحیح سوالات	بارم
۱۱	الف) پیامد فردی بهتان : کسی که بر دیگری بهتان می زند از مکر الهی مصون نمی ماند و سر انجام رسوا می شود . (۰/۵) ب) پیامد اجتماعی بهتان : بهتان بدر دشمنی را در جامعه بشری می پاشد و می تواند همه روابط را تحت تأثیر قرار دهد و حتی موجب وقوع جنایات شود . (۰/۵)	۱
۱۲	دشمنی و کینه جوئی - حسد - تکبر - حب مقام یا مال (هر کدام ۰/۲۵)	۱
۱۳	خرده گیری از گفتار دیگران دوستی ها را از بین می برد و در پی آن دشمنی و کینه پدید می آید . (۰/۵) در این صورت شخص یا دشمنی خودش را ظاهر می کند و یا اگر نتوانست به ظاهر ادعای دوستی کرده ، در باطن کینه می ورزد که این رفتار دورویی و نفاق است . (۰/۵)	۱
۱۴	الف) شماتت در برابر رفتار پسندیده ، مثل سرکوفت منافقان به اهل ایمان در بلاها و مصیبت ها (۰/۵) ب) شماتت در برابر رفتار ناپسند مانند سرزنش ورشکستگی کسی به سبب عدم رعایت موازین دینی در معاملات پیشین (۰/۵)	۱
۱۵	استهزاء از مصادیق روشن ستم و تجاوز است از این رو زشتی استهزاء در نزد عقل امری قطعی است . (۰/۵) و شرع نیز به حکم ملازمه ی احکام عقل و شرع ظلم و تعدی در حق دیگران را حرام شمرده ظالم را مستحق عقاب می داند . (۰/۲۵) افزون بر این قرآن کریم و روایات نیز از این عمل به صراحت نهی کرده است . (۰/۲۵)	۱
۱۶	حقیقت استهزاء از دو جزء تشکیل شده است . ۱- تقلید از دیگران ۲- خنداندن آن ها (هر مورد ۰/۵)	۱
۱۷	آن گاه که سخن چینی نزد کسی انجام شود که از او بیم آزار و زیان است سعایت نام دارد مانند سعایت نزد بزرگان و پادشاهان .	۱
۱۸	برای پاسخ یکی از موارد ۶ گانه ذکر شده در صفحه ۳۰۷ کافیست . نظیر : ۱- او را تصدیق نکند . ۲- از او ابراز تنفر کند ۳- به شخصی که مطلب از او نقل شده گمان بد نبرد . ۴- گفتار سخن چین او را به تحقیق و تجسس در باره شخصی که از او نقل شده وا ندارد و ... (هر مورد ۰/۲۵)	۱
۱۹	تأمل و درنگ در زشتی این رفتار و پیامدهای ناخوشایند آن فرد را به چاره جوئی برای درمان خود وا می دارد (۰/۵) . البته ضعیف ساختن ریشه های این گناه نیز او را در ترک آن یاری خواهد کرد . (۰/۵)	۱
۲۰	همکار محترم خسته نباشید	جمع نمرات